

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 2366/DPSG
DATA 09 09 2010

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
550 29.09.2010

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege privind exercitarea profesiei de expert criminalist privat, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Experților Criminaliști din România*”, inițiată de 5 senatori – PSD (Bp. 310/2010).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare modul de exercitare, organizare și autorizare a profesiei de expert criminalist privat, precum și înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Experților Criminaliștilor din România, ca entitate în cadrul Asociației Criminaliștilor din România.

Potrivit inițiativei legislative, Colegiul are rolul de a reprezenta și de a ocroti la nivel național și internațional interesele profesiei de expert criminalist privat cu drept de liberă practică.

II. Observații

1. În prezent, activitatea de cercetare criminalistică este subsumată, în mod exclusiv, activității organelor judiciare, care, în acest fel, apelează la cunoștințele unor specialiști în cadrul realizării probațiunii în procesul penal, expertiza criminalistică fiind în acest context un mijloc important de probă.

Cât privește cadrul instituțional, activitatea de expertiză criminalistică se realizează la Institutul Național de Expertize Criminalistice – INEC, instituție subordonată Ministerului Justiției, precum și la Institutul de Criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române. Totodată, la nivel teritorial există 6 Laboratoare Interjudețene de Expertize Criminalistice aflate în subordinea INEC, precum și 41 de Servicii Criminalistice în cadrul Inspectoratelor Județene de Poliție.

Activitatea de expertiză criminalistică este reglementată de *Ordonanța Guvernului nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de către părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice, cu modificările și completările ulterioare*. Dispoziții specifice referitoare la efectuarea expertizei criminalistice se regăsesc și în Codul de procedură penală (art. 119 – Experți oficiali).

Tot în ceea ce privește cadrul legislativ, subliniem că *Decizia Curții Constituționale nr. 143/1999* a constituit punctul de plecare pentru schimbarea opticii legislative în materia efectuării expertizei criminalistice în cadrul procedurilor judiciare. Astfel, potrivit dispozițiilor legislative în vigoare la data pronunțării acestei Decizii, părțile nu aveau posibilitatea de a cere numirea unui expert recomandat, care să participe la efectuarea activităților de expertiză, în situația în care aceasta urma să fie efectuată de un serviciu medico-legal, de un laborator de expertiză criminalistică sau de orice institut de specialitate (potrivit dispozițiilor art. 120 alin. (5) din *Codul de procedură penală*).

Decizia menționată a condus la modificarea art. 1 alin. (2) din *Ordonanța Guvernului nr. 75/2000*, prin care s-a prevăzut că „*La efectuarea expertizelor criminalistice de către experți oficiali pot*

participa și experți numiți de organele judiciare, la cererea părților și recomandați de acestea, autorizați în condițiile prezentei ordonanțe”.

Ca atare, în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 75/2000, experții autorizați, numiți de organele judiciare la cererea părților, participă personal la efectuarea expertizelor, având dreptul de a formula observații cu privire la obiectul expertizei, de a modifica sau completa obiectul expertizei, de a verifica și completa materialul necesar pentru efectuarea expertizei, precum și de a formula obiecții la raportul de expertiză, adresate organului judiciar.

Din dispozițiile legale în materie, rezultă că experții criminaliști autorizați, solicitați și recomandați de către părți, nu pot efectua ei înșiși expertize criminalistice, ci pot doar să asiste la efectuarea de către experții oficiali, desemnați de organele judiciare, a acestor expertize.

2. Studiarea disfuncționalităților cu care se confruntă în prezent activitatea de expertiză criminalistică a reprezentat una din preocupările instituționale ale Ministerului Justiției. Ca urmare a analizei realizate, s-a constatat că se impune reformarea sistemului de organizare și a modului de efectuare a acestei expertize judiciare.

Pentru aceste considerente, printre obiectivele incluse în *Strategia de dezvoltare a justiției ca serviciu public*, publicată pe site-ul Ministerului Justiției, se numără:

- creșterea numărului de experți, recrutarea de specialiști în domeniile de expertiză rare sau extrem de specializate în care există un număr insuficient de experți;

- reformarea profesiei de expert criminalist, în vederea soluționării problemelor de celeritate a cauzelor ce implică asemenea expertize: nevoia de eficientizare a activității de expertiză pentru scurtarea duratei procedurilor și asigurarea tuturor garanțiilor pentru buna desfășurare a acestora;

- eliminarea monopolului statului asupra activității de expertiză criminalistică.

Totodată, în cadrul Strategiei menționate se prevede și reformarea Institutului Național de Expertize Criminalistice, structurată în principal pe următoarele aspecte:

- liberalizarea activității de efectuare a expertizelor criminalistice prin exercitarea sa și în forme private;

- asigurarea unor deziderate precum celeritatea, obiectivitatea și integritatea activității de expertiză criminalistică;
- clarificarea statutului experților criminaliști care își desfășoară activitatea în cadrul INEC;
- crearea unui cadru unitar de reglementare privind exercitarea profesiei de expert criminalist autorizat, atât în cadrul instituțiilor de stat cât și în cadru privat.

În opinia noastră, pentru realizarea reformei actualului sistem al expertizei criminalistice, nu este necesară promovarea unui proiect de lege privind exercitarea profesiei de expert criminalist privat, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Experților Criminaliști din România. Considerăm că, în scopul reformării sistemului este suficientă, pentru unitate de reglementare, amendarea cadrului legislativ actual existent în materie, în speță Ordonanța Guvernului nr. 75/2000, precum și crearea unui statut al experților criminaliști autorizați, care să reglementeze, în condiții de legalitate și imparțialitate, exercitarea acestei profesii.

În acest sens, arătăm că, la acest moment, se află în stadiu avansat de elaborare un proiect de act normativ care vizează reformarea activității de efectuare a expertizelor criminalistice în conformitate cu obiectivele care se regăsesc în *Strategia de dezvoltare a justiției ca serviciu public*. Totodată, arătăm că în procesul de elaborare a proiectului menționat, Ministerul Justiției a organizat o serie de consultări cu instituțiile ce au atribuții în această materie în cadrul unor întâlniri de lucru la care au participat reprezentanți ai Institutului Național de Expertize Criminalistice, Institutului de Criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, Institutului pentru Tehnologii Avansate din cadrul Serviciului Român de Informații, Direcției Naționale Anticorupție, Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Astfel, în urma dezbaterilor menționate, s-a desprins ideea că principalul mijloc de reformare al sistemului îl constituie modificarea și completarea reglementării actuale în materie, în sensul definirii noțiunii de liberalizare a regimului de efectuare a expertizei, permițându-se astfel experților independenți autorizați să efectueze expertize criminalistice în cadrul procedurilor judiciare.

Soluțiile identificate vizează posibilitatea efectuării expertizelor dispuse în cadrul procedurilor judiciare atât de către experții oficiali, cât și de către experții independenți autorizați, care își desfășoară activitatea în institute publice sau în laboratoare de specialitate, publice sau private, constituite în condițiile legii. Se urmărește astfel crearea unei categorii unice de experți criminaliști, a căror activitate este supusă aceluiași drepturi și obligații.

3. Având în vedere rolul și importanța expertizei criminalistice în materia probațiunii în cadrul procesului penal, precum și faptul că, de la data numirii acestuia, expertul criminalist devine expertul cauzei, iar nu expertul părților, apreciem că dobândirea calității de expert criminalist, precum și exercitarea acestei profesii necesită a fi coordonate sub egida autorității statale, în scopul asigurării unor garanții de imparțialitate, obiectivitate și calitate a activității de expertiză criminalistică. Tocmai din aceste considerente apreciem că liberalizarea activității de expertiză criminalistică se poate realiza prin modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 75/2000, care reglementează această activitate și în prezent, prin înființarea unor laboratoare private de expertiză criminalistică în care să își desfășoare activitatea experți criminaliști.

Este însă absolut necesar să se stabilească criteriile și condițiile în care se poate dobândi calitatea de expert criminalist autorizat, condițiile de autorizare a laboratoarelor private de expertiză criminalistică, condițiile de valabilitate a rapoartelor de expertiză efectuate în sistem privat, specialitățile de expertiză criminalistică în care se poate obține calitatea de expert criminalist autorizat.

Se impune, de asemenea, înființarea unui tabel nominal cuprinzând experții criminaliști autorizați, constituit la nivel național, întocmit pe specialități, care să fie actualizat permanent de Ministerul Justiției, pentru a crea o evidență exactă a persoanelor și specialităților în care se pot efectua expertize criminalistice. De asemenea, trebuie stabilit un plafon maximal al taxelor care vor putea fi percepute atât în sistemul public, cât și în sistemul privat, astfel încât accesul cetățenilor la acest mijloc de probă să nu poată fi îngădit de costuri prohibitive.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului